

Вступна промова на врученні Нобелівської премії

Вільям Фолкнер

Я розумію, що ця нагорода призначена не мені, а моїй праці — роботі всього життя в поті чола і душевних муках не заради слави і найменш заради вигоди, але для того, щоб створити на основі душі людської те, що не існувало донині. Тому я приймаю цю нагороду тільки як довірена особа. Мені не важко буде знайти застосування грошової частини нагороди, застосування, гідне мети і всієї історії премії. Але мені хотілося б настільки ж гідно використати виявлену мені увагу і звернутися з цієї кафедри до юнаків і дівчат, що присвятили себе важкій і мученицькій письменницькій праці, у надії, що мене почує той, хто згодом буде стояти на тому місці, де зараз стою я.

Трагедія нашого часу — загальний тваринний страх, у якому ми перебуваємо так давно, що вже звиклися з ним. З усіх питань людського духу залишилося одне питання: коли нас знищать? Тому сучасні молоді письменники забули про проблеми боротьби людського серця із самим собою — а лише вони породжують справжню літературу, тільки про них варто писати, і тільки це варте праці і мучеництва.

Письменнику треба згадати про них. Йому слід зрозуміти, що страх — нище почуття, і, зрозумівши це, назавжди забути про страх, забрати зі своєї майстерні все, крім правди серця, крім старих і вічних істин: любові, честі, жалості, гордості, співчуття, самопожертви, без яких будь-який твір ефемерний, приречений на забуття. І поки письменник не вчинить так, над його працею буде висіти прокляття. Він буде писати не про любов, а про похоть, про поразки без втрат, про перемоги без надії і, що найстрашніше, — без жалості і співчуття. У його горі не буде усім зрозумілого горя, воно не залишить шрамів. Він буде писати не про людську душу, а про тілесні відправлення.

Поки письменник не зрозуміє цього, він буде, як сторонній спостерігач, писати про загибель людини. Я відкидаю думку про загибель людини. Легко говорити про те, що Людина безсмертна просто тому, що вона все витримає: коли віддзвонить і згасне останній передзвін дзвону долі із самотньої скелі, що безцільно зависла в червоній заграві на краю пітьми, — навіть тоді залишиться ще один звук:

слабкий, але незнищений голос Людини. Я не визнаю цього. Я вірю, що людина не просто вистоїть, вона вос-торжествує. Вона безсмертна не тому, що ніколи не вичерпається голос людський, але тому, що за своїм характером, душею людина здатна на співчуття, жертви, непохитність. Обов'язок письменника, поета писати про це, допомогти людині вистояти, зміцнюючи людські серця, нагадуючи про мужність, честь, надію, гордість, співчуття, жалість, самопожертву — про те, що становить споконвічну славу людства. Голос поета не може бути простою луною, він повинен стати опорою, основою, що допомагає людині вистояти і восторжествувати.